

Imajo razen vseh in
pranikov vsak dan
popoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 61.
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
bdi. Rokopise se ne vrača.

Inserati: Enostolpna peti-
vstica 60 vin., pogojen
prostor 1 K; razglasi in
poslano vrtica po 1 K;
večkratne objave po do-
govoru primeren popust

NAPREJ

Glasilo Jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Posamezna štev. stane
— 40 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto 72 K, za pol
leta 36 K, za četrt leta
18 K, za mesec 6 K.
Za Nemčijo celo leto 77 K,
za ostalo tujino in Ameriko
84 K. — Reklamacije za
list so pošiljne proste

Upravništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 61,
Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Sodrug, delavec in delavke!

20. in 21. t. m. počiva v Sloveniji
vsako delo.

Stavka je splošna. Stav- kajo tudi železničarji.

V ponedeljek zjutraj se vrše protestni shodi v Ljubljani,
Mariboru, Celju, Trbovlju, Hrastniku, Zagorju, Jesenicah, Trzinu,
Kočevju in drugod.

Vzdržite povsod mir in red!

Živel mednarodni socializem!

Jugoslovanska socialna demokratična stranka.

Edina rešitev.

Italija se vije bolečin, katere ji je
prizadela v precejšnji meri draginja.
Njeni zdravniki so ji dali silno učin-
kujoče zdravilo: vlada sama je dolo-
čila cene živih na ta način, da je
zaukazala znižati prodajne cene od
30%—50%. Kakšna je posledica?
Ljudske mase se deloma pomirjajo;
med trgovce in tovarnarje pa je ta
odlok zanesel vihar nezadovoljnosti.
Eni hite skrivati svoje zaloge,
drugi gledajo obupno na gospodarski
polom, ki jim ga je povzročil vladni
odlok, tretji pa premišljajo, kako se
bo začelo s skritim blagom novo ve-
riženje. V najkrajšem času se imajo
pokazati vse dalekosežne posledice
te radikalne operacije, od katere je
odvisno — to lahko trdimo — biti ali
ne biti sedanje »zmagoslavne« Italije.

Vse to gibanje tam dol je pa za
nas resen opomin, da pogledamo, ka-
ko stoji pri nas tozadevne stvari.
Da je draginja tudi pri nas že več
kot nezno in da se nam obeta še
hujša, o tem ni treba nobenemu dvo-
miti. Kakšne bodo jeseni cene za
moko, na to smo naše čitatelje že
opozorili in povedali tudi kje tiči
vzrok, da bomo plačevali jeseni mo-
ko po 7 in morda še več kron.

Zanimivo je pri tej stvari tole: v
Italiji se trudi vlada, da bi z najradi-
kalnejšimi sredstvi zatrla draginjo,
pri nas v Jugoslaviji pa dela vlada
sama draginjo. Minister Prehrane
sklepa z mlinarji pogodbe, ki nam
draže vsakdanji kruh; drugi ministri
so nas oblagodarili z monopolnimi
taksami in carino, kar nam do ne-
znosnosti draži obleko in druge po-

treščine. Na vse tozadevne prote-
ste se nihče ne zmeni.

Vprašanje nastane, če je tako ra-
dikalno sredstvo, kot se ga je poslu-
žila sedaj Italija, tudi zmožno odpra-
viti trajno strašno draginjo. Mi trdi-
mo, da ne. Za trajno odpravo dragi-
nje je treba tudi v gospodarsko bol-
no telo sedanje družbe poseči veliko
globlje z operacijskim nožem. Če si
ogledamo praktično, kje tiče v prvi
vrsti vzroki draginje, bomo lahko
prav kmalu našli pravi vir vsega zla
na našem silno nezdravem gospo-
darskem telesu.

Poglejmo si najprej banke. One
trgujejo z denarjem. Kdo pa kupuje
(odnosno izposojuje) od njih to bla-
go. V prvi vrsti veleindustrija in ve-
letrgovina. Rezultat tega je sledeči:
Če plača ta drago denar pri bankah,
zvali to draginjo tudi na ono blago,
s katerim sama kupčuje, katerega
sama prodaja. Težje teli bremen nosi
potem konzument. Zato, da bilancir-
ajo banke vsako leto z milijonskimi
dobički, zato da spravlja bančni akci-
onar vsako leto 10% in še višje di-
vidende, zato mora delavec plače-
vati drago, nezno drago moko,
sladkor, obleko, čevlje in sploh vse,
vse kar potrebuje. Kje pa stoji zap-
sano, da mora banka delati milijonske
dobičke? Samo v naziranjih
bančnih akcionarjev sto jito zapisano,
pa prav nikjer drugje.

Poglejmo si veleindustrijo? Tam
je isto kot pri bankah. Če zviša in-
dustrijalec svojim delavcem plače za
50%, pa podraži svoje izdelke za
100%. On se sploh ne more oživet
v to, da bi se vseeno prav lahko in

prav pošteno živel, če bi zaslužil
letno mesto 1 milijona, samo pol mi-
lijona.

In veletrgovina? Če plača trgo-
vec carine od gotovega blaga 10.000
kron — pa podraži blago za 15.000
kron, ker on misli, da mora še pri ca-
rini zaslužiti, kakor misli bančni rav-
natelj, da mora, če izplača 10.000 K
posojila, poleg 5—6—7% obresti za-
služiti še 1% provizije.

Značilno za taka naziranja je sle-
deči slučaj: V Ljubljani se nahaja
veliko trgovsko podjetje, ki se peča
tudi s tem, da posoja svoje delavce
drugim podjetjem. To veliko podjetje
plačuje svoje delavce po 16 K dnev-
no. Za posojenega delavca pa zara-
čuna dnevno 32 K (reci dvaintrideset
kron). To je najgrobe verženje s člo-
veškimi silami. Seveda podraži po-
tem tudi trgovec, ki mora te drage
sile rabiti, več kot temu primerno
blago, za katero potrebuje delo teh
»izposojenih« ljudi. In tako naprej
na vseh poljih, v vseh ožirih.

Kako najti izhod iz tega labi-
rinta? Pri bankah in veleindustriji
samo s tem, da bi se omeilo samo-
voljno postopanje različnih akcio-
narjev. To pa na ta način, da se jim
pridene odbor konzumentov, obsto-
ječ iz zastopnikov delavcev in urad-
nikov, ki bodo imeli moč uveljaviti
nazor, da je prav vseeno, če izplača
banka ali veleindustrija mesto 10%
dividende, samo 2% ali 3%. Če se
je moral delavec navaditi v teh letih
na najhujše pomanjkanje, zakaj bi
se ne mogel akcionar navaditi, da
bo spravljal leino samo za delo, da od-
striže kupone pri svojih delnicah,
mesto 10.000 K samo 5000 K ali 33
manj. Saj je prav tako človek, kot
delavec in stradati mu radi tega tudi
ne bo treba.

Ta pot bi bila prva stopnja k so-
cializaciji, kateri se ne bo mogla iz-
ogniti niti Italija, niti Jugoslavija.

Pri veletrgovini je isto. Zakaj
mora iti blago, ki pride od drugod
skoz tri, štiri roke verižnikov pred-
no pride drago plačano v uporabo
konzumentu? Trgovino je treba
koncentrirati in pa po gori navede-
nem zgledu socializirati. S tem bi
bilo doseženo dvoje: prvi bi se cene
vsem potrebščinam izdatno znižale,
drugi bi izginilo iz družbe mnogo
trovov, kar so akcionarji in verižni-
ki. Prvi služijo ogromne tisočake sa-
mo s tem, da strižejo kupone svojih
delnic; drugi pa s tem, da po kavara-
nah sklepajo kupčije o blagu, kate-
rega jim niti videti ni treba.

Tu je treba torej v prvi vrsti ko-
renite reforme! Ali je pa sedanja
vlada zmožna izpeljati tako reformo?
Gotovo ne, o tem nobenega
dvoma. Zato je treba v prvi vrsti niti
socializirati, in sicer na ta način, da
dobe v državi premoč oni elementi,

ki bodo imeli poleg resne volje tudi
zmisel za take reforme.

Znatni korak k temu bi bile vo-
litve.

Dajte nam volitve v prav vse za-
stope, pa bo prav kmalu draginja pa-
dala in padala!

Na Češkem so se pred nedavnim
izvršile volitve v občinske zastope.
Izid je bil ta, da so dobili socialisti
ogromno večino. In kot prva na-
ravna posledica ta, da je padla takoj
meščanska vlada dr. Kramerja.

In predsednik češke republike je
nato koj izjavil, da je glavna naloga
nove vlade ta, da reši čimprej vpra-
šanje socializacije!

Tudi nova češka republika je do-
živela letos prav take pojave, kakor
jih doživlja sedaj Italija.

Zato še enkrat: najprej je treba
socializirati državno upravo, vse
javne zastope, potem pa industrijo
in trgovino. To je edina pot, po ka-
teri je možno priti do povoljšnih go-
spodarskih in političnih razmer.

V ponedeljek 21. t. m. ob 9. uri zjutraj

JAVNI SHOD pred Mestnim domom.

Kraj. pol. org. jugosl. soc. dem. stranke Ljubljana.

Brzobjavne vesti.

Jugoslavija.

Uredba državnih železnic.

LDU. Belgrad, 18. Železniško mi-
nistristvo je predložilo parlamentu
zakon o uredbi državnih železnic.

Črnogorska deputacija v Belgradu.

LDU. Belgrad, 18. Iz Črne gore
je včeraj došla edupacija prebival-
stva, ki jo je včeraj sprejel predsed-
nik vlade. Ta deputacija je prosila
za finančno pomoč in da se naj pos-
ljejo večji kontingenti živeža v opu-
stošene kraje Črne gore.

Finančni odsek.

LDU. Belgrad, 18. Finančni od-
sek je sklenil, da bo imel vsak teden
tri seje, da reši svoje posle.

Odmor v parlamentu.

LDU. Belgrad, 18. Po današnji
seji bo narodno predstavništvo od-
godilo svoje delo za 15 do 20 dni.

Po svetu.

PRAZNOVANJE 21. JULIJA V NEMŠKI AVSTRIJI.

LDU. Dunaj, 17. (ČTU.) Na zbo-
rovanju dunajskega okrožnega de-
lavskega sveta, ki je trajal od 7. do
10. zvečer so po daljši debati skle-
nili, v ponedeljek dne 21. t. m. usta-
viti delo, da se izrazi solidarnost s
proletariatom entente. Opustili pa
so sklep, zborovati v nedeljo na
obratnih krajih. Sklenili so, da se v
ponedeljek, dne 21. t. m. izvede na-
strožja prepoved proti alkoholu. Tu-
di ne bodo delili nobenih letakov.
Električne cestne železnice bodo

imale enake obratne omejitve kakor
dne 1. maja. Izvrševalna služba na
železnicah ostane popolnoma kakor
navadno.

Mirovni odsek francoske zbornice.

LDU. Versailles, 17. (DunKU.) V
mirovnem odseku zbornice se je
včeraj naznanilo, da bo mirovna po-
govorba dne 15. avgusta obravnavana
v plenumu. Odsek zahteva objavo
vseh protokolov mirovne konferen-
ce. Vnel se je živahen prepir, zlasti
zaradi treh pisem, ki jih je pisal
Foch na mirovno konferenco zaradi
vojaške zasedbe levega brega Rena.

Mirovna komisija zbornice je v
današnji seji sprejela poročilo Sibila
o prometnih potih. Poročevalec je
izjavil, da se je v tem vprašanju po-
polnoma ugodilo francoskim intere-
som. Popoldne je komisija poslušala
ministrskega predsednika o različnih
vprašanjih, zlasti o tem, ali more
vlada komisiji objaviti protokole mi-
rovne konference, ali ne.

Dve noti Rennerja Clemenceauju.

LDU. St. Germain, 17. (DunKU.)
Državni kancelar dr. Renner je po-
slal ministrskemu predsedniku dve
noti: prva utemeljuje natančneje
predlog nemško-avstrijskega mirov-
nega odposlanstva, da naj se poli-
tična gospodarska in finančna raz-
motrivanja med nacionalnimi
državami nastalimi na ozemlju av-
stro-ogrške monarhije, odkazejo po-
sebni komisiji. Druga se nanaša na
vprašanje največjih ugodnosti.

Visoka odškodnina.

LDU. Berlin, 17. (DunKU.) Kakor
doznava Wolfov urad iz verodo-

LISTEK.

Av gust Strindberg:

Bedakova izpoved.

Preložil Bran Albrecht.

(Dalle.)

Za moj del zadovoljen s svojo slavo, sem
ubil v glavo, da priborim Mariji zopet njeno
lastno mesto in da rešim njeno kariero. V ta
namen sem napravil načrt za igro v štirih de-
lanjih, ki sem jo hotel ponuditi Kraljevemu gle-
dališču. Igra je vsebovala lepo ulogo simpa-
tične ženske, ki bi lahko zopet priborila Mariji
naklonjenost občinstva.

Tisti dan, ko je porodila, sem prejel vest,
da je bila drama sprejeta in uloga določena
zánjo.

Vse je šlo dobro na tem dobrem svetu in
vez z mojimi starši, to raztrgano vez, smo ob
rojstvu mojega deteta znova spojili. Napočil je
ugoden čas, dobra letina mojega življenja. V
hiši je bilo dovolj kruha in celo nekaj steklenic
vina. Mati, češčanka in ljubljana, je znova za-
dobila veselje do življenja in pričela znova raz-
vijati svojo odevsko lepoto. Vsa krivdnost, ki
jo je zagrešila s prvimi pokojnim detetom, se je
izpremenila napram temu otroku v podvojeno
skrb.

VI.

Napočilo je drugo poletje. Bil sem v pri-
jetnem položaju, da sem lahko zaprosil za ne-
kaj mesecev dopusta, ki sem ga hotel preživeti
s svojo rodbino v samotni zeleni otoki na
meji štokholmskega otočja.

Ob istem času sem pričel žeti sadove svo-
jega znanstvenega dela. Mojo razpravo je do-
letela velika čast, da jo je prečitala v institutu
de Frnce akademija des inscriptions et belles-
lett-es. Imenovali so me članom inozemskih
družb znanosti in podarili so mi kolajno Carske
ruske geografske družbe.

S tridesetimi leti sem si priboril odlično
mesto v slovstvu in v znanosti; imel sem sil-
najno bodočnost pred sabo. Čutil sem se sre-
nega, da lahko položim svoje lavorike Mariji
pred noge... Ona pa se je hudovala name, ker
sem prekršil ravnovesje. Nato sem se spet po-
nižal, da bi niti prihranil ponižanje, da je žena
višje stoječega moža. Nalik orjaku sem ji do-
voljeval, da me je ščegetala po bradi. To pa je
jela kmalu zlorabljati. Ljubila je, davati me v
nič vpiro služkinj, vpiro prijateljev, zlasti pa
vpiro prijateljic. Delala se je važno, delala se
večjo, ker sem jo dvignil jaz sam. In čim bolj
sem se porivil, te bolj me je teptala. Opotil
sem jo z iluzijo, da je ona ustvarila vso mojo
slavo, ki je ni umevala in ki jo je navidez oma-
lovaževala. Čutil sem neko posebno radost, da
sem se stavil pod njo. Ugajal sem si v ulogi

ostati moč take dražestne ženske in ona je na-
zadnje res domnevala, da ima mojega duha v
svoji oblasti. To se je dogajalo vse v podrobnosti
vsakdanjega življenja. Dober plavač,
sem jo priučil plavanju. Da bi jo ohrabril, sem
igral bojazljivca; v neko posebno veselje ji je
bilo, da me osmeši in pripoveduje svoja lastna
lunaštva, kar mi je služilo v neskončno radost.

Čas je hitel. Obožujoč mater v ženski, ni-
sem pomislil tega, da sem vezan z ženo tride-
setih let. Pričela so se nevarna leta; že je bilo
opažati vznemirljive znake, ki morda za tre-
notek niso imeli nobenih posledic, toda so no-
sili v sebi kati razdora.

Po porodu se je pridružila telesni nezdru-
ljivosti duševna neznočnost. Jela sva sovra-
žiti objemanje. Ako je bila razburjena njena
poltnost, je postala predrzna koketa. Ugajalo
li je, da me je napravila ljubosumnega; ali pa
se mi je predajala na vznemirljiv način, ne-
mara pod pritiskom razuzdanih in neizmernih
poželjenj.

Neko jutro sva se v jadrnici peljala v
spremstvu mladega ribiča v odprto morje. Jaz
sem držal krmilo in veliko jadro, fant je sedel
pri drugem jadrnu. V njegovi bližini je sedela
moja žena. Veter se je polegel in dolgo mol-
čanje je zavladalo v čolnu. Skoraj nato pa sem
opazil, da se ozira mladi ribič izpod svoje
kučine z dvomnimi pogledi v smer, v kateri

bi se morale nahajati noge moje žene... Njene
noge?... Nemara je pokazala tudi svojo za-
veznico; kjer sem sedel jaz, nisem mogel vi-
diti tega. Opazoval sem svojo ženo. Njene oči
so se strastno vsesale v telo mladega ribiča.
Kot da sem se iztrgal iz sanj, sem napravil ne-
nadno krenjto, da bi jo spomnil svoje navzo-
čnosti. Marija je obvladala svoje živce, pove-
sila oči na velike škornje fantove in zakrila
nerodno svojo zadrego s tem-le bedastim vpra-
šanjem:

— So-li takšni škornji dragi?

Kako naj človek presodi takšno bedasto
vprašanje? sem se vprašal...

Da bi okrenil njene pohotne misli v drugo
smer, sem s kakršnikoli izgovorom zamenjal
prostore.

Trudil sem se, pozabiti ta razburilji in
neprijetni prizor; pregovarjal sem se, da sem
nampak videl, četudi mi je spomin privabil pred
oči slične prizore, ko se me je dotikala s svo-
jimi žarkimi pogledi in zasledovala pod obleko
črte mojega telesa.

Moja sumnja se je čez teden dni znova
vzbudila in sicer radi dogodka, ki je uničil vse
moje nade, da bi iz tega nenaravnega bitja
kdaj ustvaril mater.

Eden mojih prijateljev je prebil štirindvaj-
set ur z nama. Bil je jako ljubeznjiv napram
Mariji. Ona je vračala njegovo viteško usluž-
nost z vedenjem kokete, kar mi je bilo skrajno

stojnega vira, je glede umorjenega francoskega narednika maršala Foch poslal noto, kjer zahteva, da prevzame mesto Berlin pogrebne troške, plača 100.000 frankov rodbini umorjenega in povrh tega še 1 milijon frankov v zlatu.

Povodeni.

LDU. Buenos Aires, 17. (DunKUL) V provinci Buenos Aires so vsled velikih povodenj ovčje črede trpele hudo škodo. Utonilo je več kakor pol milijona ovac.

Narodno predstavništvo.

LDU. Belgrad, 18. Včerajšnje sejo Narodnega predstavništva je otvoril predsednik dr. Draža Pavlovič ob 17. uri. Po odobrenju zapisnika stavi poslanec dr. Holmjec (Jugoslovanski klub) vprašanje na ministra za finance zaradi pomanjkanja soli v Sloveniji in zaradi dovoljenja dobave soli zasebnim trgovcem.

Minister dr. Ninčič odgovarja, da je vlada dovolila zasebni uvoz soli, da pa ni moglo ukiniti takso na sol.

Posl. Timotijević vpraša finančnega ministra, ali je bila demitirala dr. Marinkoviča kot predsednika finančnega odseka povod ministru, da pospeši delo v finančnem odseku.

Finančni minister odgovarja, da v odseku ni bilo obstrukcije in da zato ista ni bila razlog odstopu dr. Marinkoviča, ki je redno skliceval seje, na katere pa sicer člani niso prihajali. Povod njegovemu odstopu je popolnoma na drugi strani.

Posl. Daković vpraša ministrskega predsednika Stojana Protića, ali mu je znano delovanje uradnih oseb tujih držav, ki se na nedovoljen način vmešavajo v notranje razmere Črne gore. Italijani delajo na vseh straneh javno in tajno proti napredku države Srbov, Hrvatov in Slovencev. Poleg tega delujejo Italijani v Črni gori proti ujedinenju radi družinskih odnosov napram bivši črnogorski dinastiji. Italijanski službeni organi rovarijo direktno in indirektno v Črni gori, kjer prelivajo vsak dan kri. Italijanski vojaki ubijajo črnogorske selake, a poleg tega najemajo tudi ubijalce, da ubijajo naše uradnike. Tako so te dni ubili nekega našega meščana. Njihovi najemniki so ubili predstojnika neke občine, enega gradnika, zažgali hišo nekemu okrožnemu načelniku, a nekega drugega okrožnega načelnika so skušali umoriti. Radi teh dogodkov se črnogorsko prebivalstvo razburja, ker se nahaja med nožem Italijanov in pasivnostjo belgrajske vlade. Prebivalstvo bo na ta način prisiljeno, da brani samo svoje življenje. Protestirajo, ker izvajajo italijanski organi dnevno umore med našim narodom in vzdržujejo nepošteno elemente v Črni gori, dasi so pravzaprav Italijani naši zavezniki. Poleg Italijanov se pojavljajo še druge osebe v oblasti, ki je sicer napram nam prijateljsko razpoložena. To je Angleška, ki živahno agitira za bivanja kralja Nikolo in njegovo dinastijo. S tem daje povod sumljivim elementom, da dvigajo glave, in ustvarja nezaupanje napram novi državi. Prosi predsednika vlade, da ukrene energične korake, da se končajo italijanska izsilivanja na črnogorskem ozemlju. Protestira proti pasivnemu držanju vlade in zahteva, naj vložijo vlada energičen protest proti Italijanom.

In da zavaruje mir in red na našem ozemlju, da zavaruje življenje svobodnih svojih državljanov.

Ministrski predsednik Stojan Protić odgovarja, da ne uživa samo Črna gora, nego tudi cela obala Jadrana zelo zločesto srečo. Tudi v Dalmaciji, kakor v Črni gori nastopajo povsod italijanski organi. V tej hiši se je že večkrat govorilo o tem. Gospod poslanec gotovo ve, da moramo to trpeti, dokler se ne reši naše vprašanje. Naše ozemlje ne bi smelo imeti nikake italijanske posadke, pa jih vseeno ima. To vprašanje je zelo delikatno in je vlada tudi obveščena o žalostnih dogodkih v Črni gori, kjer se organi Italije ne obnašajo korektno. Vlada je opozorila na to Italijo in velesile ter bo to storila tudi v bodoče. Ne veruje pa, da bi organi Angleške storili kaj nekorektnega.

Posl. Daković se ne zadovoljuje s tem odgovorom, ker ni zadostno preciziran in ni zadosti odločen. Niti ne pove, kaj bo vlada povzela proti italijanskim nasilstvom. Govornik je za to, da izjavi belgrajska vlada pri velesilah, da je pripravljena dati bivšemu črnogorskemu kralju Nikolu nekako apanažo, a se mu mora onemogočiti, da preko Italije kot zaščitnice vseh zločinov dela in izziva zmešnjave na našem ozemlju.

Ministrski predsednik Protić prosi poslance, naj ne zahteva od njega, da bi v skupščini povedal, česar ne more. Kraljevska vlada stori vse, da zavaruje črnogorski narod. Javno se ne more podrobno izjaviti o vseh delikatnih vprašanjih, toda reči more, da se enaki dogodki, kakor v Črni gori, morejo pripetiti tudi državam, ki so večje od nas.

Posl. Timotijević vpraša ministra za pravosodje in vojnega ministra o kompetenci predlaganja za pomiloščenje onih oseb, ki so bile obsojene po vojnih sodiščih.

Vojni minister odgovarja, da spada to v njegovo kompetenco in da bo zahteval od posameznih poveljstev podatke o osebah, ki so vredne pomiloščenja.

Posl. dr. Pestotnik (demokrat) vpraša ministra za notranje stvari o zadevi zboljšanja gmotnega stanja raznih policijskih oseb in pismarniških pomočnikov v Ljubljani.

Minister Pribečević odgovarja, da se bodo upravičene želje povoljno rešile.

Nato se preide na dnevni red: Poimensko glasovanje o zakonu za porotna sodišča. Glasovalo je 155 poslancev, in sicer vsi za sprejetje. Druga točka dnevnega reda je bila volitev odbora za preiskavo afere z oljem, ki je bilo kupljeno na Krfu.

Nato zaključi predsednik sejo in odredi prihodnjo sejo za danes ob 16. uri z dnevnim redom: Zakon o moratoriju.

Italijanska poslanska zbornica.

LDU. Trst, 17. V včerajšnji seji zbornice poslancev, v kateri se je razpravljalo o proračunskem provizoriju ob 31. decembra, so govorili razni strokovni ministri in podali programe o svojem delovanju v doletnih strokah. Minister za vojaške podpore Da Como, je navedel odredbe glede vojaških invalidov, glede likvidacij pokojnin in glede olajšanja tuberkuloznih in malarčnih vojakov. Minister za poljedelstvo Visocchi je naglašal, da je povrsje posejano z žitom, za letošnje leto manjše za

okroglo pol milijona hektarjev nasproti povprečni meri pred vojno. Dosedaj je bilo demobiliziranih 1.200.000 poljedelcev. Minister pravi, da za leto nekaj manjšo letino žitnih pridelkov, kakor v minulih letih. Nadalje je minister tolmačil svoje namene, kako misli pospeševati poljedelski pouk. Minister za obrt in delo Dante Ferraris naglašal, da je posebno naloga obrti, da sodeluje pri finančni obnovi države, da da delo demobilizirancem in da prispeva pri delu za znižanje cen živilijskih potrebščin. Vlada bo dala čimvečjo svobodo za izvoz, izvzemši za blago, ki je neizogibno potrebno za notranji konsum, istotako bo dovolila čimvečji uvoz, izvzemši za predmete, ki služijo le za luksuz. Nadalje bo vlada čimveč pospešila obrtni pouk. Glede politike dela navedla minister odredbo za osemurno delo ter naznanila gotove izpremembe k zakonom o socialnem zavarovanju. Minister se bavi obširno z vprašanjem aprovizacije in konsum in navedla slednjič glede stanovanjske krize, da so bila že predložena vprašanja za nove zgradbe v znesku 120 milijonov. Zakladni minister Schanzer pravi, da je finančni položaj Italije težaven ter da bo treba v prvi vrsti poskrbeti za to, da se uredijo inozemski dolgi. Minister naznanja, da bo skušal čimprej uvesti davek na premoženje. Slednjič izraza minister prepričanje, da bo znala Italija premagati sedanje finančne in gospodarske težave. Minister za javna dela Pantano govori o novih železniških zgradbah v Sardiniji in Siciliji, o razvoju trgovskih pristanišč, o izrabi vodnih sil in naznanja tri nove zakonske načrte glede razvika električnih naprav.

Med glasovanjem o proračunskem provizoriju je predlagal socialistični poslanec Modigliani, naj zbornica tekem stavke od 20. in 21. t. m. odgodi svoje razprave v svrhu, da morejo socialistični poslanci v dobi stavke biti prisotni v kralji, kjer bi bili potrebni, ter v nadaljnjem svrhu, da proučijo poslanci natančneje zakonski načrt za volilno reformo. Več poslancev in ministrski predsednik Nitti se protivito temu predlogu. Ministrski predsednik želi, da bi se takoj po končani razpravi o proračunskem provizoriju začela razprava o volilni reformi. Zato prosi zbornica, naj jutri takoj začne to razpravo. Glede notranjega položaja v Italiji je ministrski predsednik podal sledečo izjavo: V inozemstvu se širijo neosnovane vesti o notranjem položaju v Italiji. Meni se je večkrat očitalo, da sem pesimist, vendar lahko zagotavljam tukaj, da bi se jasno čulo v inozemstvu, da je notranji položaj v Italiji boljši, nego oni v skoro vseh drugih državah. Jaz imam zagotovila za javni red. Vsakršni drugačni glasovi so neosnovani. Dogodilo se je sicer nekaj incidentov v Italiji, vendar manj težkih, nego v drugih bolj bogatih deželah tudi med našimi zavezniki. Vlada mora biti na vsak način na svojem mestu, istotako zbornica poslancev. Izjavljam, da se v Italiji ni zgodilo ničesar, kar bi bilo v škodo brez kakih težkih incidentov. Mi bomo pokazali Italiji in inozemstvu, da se nimamo ničesar bati za bodočnost. »Predlog socialistični Nodigliani za odgoditev zbornice je bil na to odklonjen. Predsednik je nato proglasil rezultat tajnega glasovanja o proračunskem provizoriju, v tajnem glasovanju, ki je bil sprejet z 176 proti 55 glasovom.

Komunistično gibanje na Poljskem.

Po poročilih iz Varšave, je prišlo tam dne 3. t. m. do krvavih izgrediv, povzročenih vsled komunistične agitacije. Po nekem komunističnem shodu so začeli streljati in usmrtiti nekega častnika. Tudi v drugih mestnih delih so se dogodili enaki slučaji, pri katerih sta bile dve osebi mrtvi in 18 težko ranjenih.

Varšavski delavski svet je izdal poziv na splošno stavko in že 4. t. m. je vse stalo. Čestna železnica ni vozila, časopisi niso izšli in mesto je bilo brez razsvetljave. — Vlada se bori proti komunistom z radikalnimi sredstvi.

Kot poroča poljska telegrafna agencija iz Pariza, ima nov poljska država še druge težkoče; pogodba, ki jo je sklenila z velesilami, jo zelo omejuje o samostojnosti, niti gospodarskih pogodb ne sme Poljska sama sklepati. Zato so tudi Poljaki nezadovoljni z versailskim mirom in poljski delegati so baje zelo neradi podpisali mirovno pogodbo. Tudi določba o enakopravnosti narodnih in verskih manjšin je — po njihovem mnenju — oškodovala Poljsko (gre se tu najbrž za veliko število židov v Poljski).

Poljaki so morali alirancem prepustiti velike uglednosti in podpisati so morali mednarodne dogovore glede telegrafa, železnice in zdravstva. Dalje more prevzeti Poljska dela splošnega ruskega dolga in druge ruske finančne pogodbe.

Kot razvidno, ententa ne da nikomur živeti.

Sodruzi železničarji!

Na včerajšnjem železničarskem shodu se je sklenilo soglasno, da se železničarji pridružijo splošni stavki. Stavka prične nočjo ob polnoči in konča v ponedeljek ob polnoči.

Vsi železničarski zaupniki naj pridejo nočjo ob 6. uri na sestanek, ki se vrši v društvenih prostorih v Mahrovi hiši.

Mesto dokazov.

Povemo odkrito: nameravali smo podati v odgovor na vprašanja, ki jih stavi podpredsednik deželne vlade gosp. dr. Žerjav v torkovem »Narodu«, vso ono pisano »zgodovino« raznih več ali manj razveseljivih slučajev, ki so se v zadnjem času pripetili na železnici in ki dokazuje, da vladajo sedaj na obeh železnicah take nezdave razmere, kakor še nikoli. Toda spoznalni smo kmalu, da bi bilo tako dokazovanje silno neplošno in po izjavah gosp. dr. Žerjava tudi brezpredmetno. Brezpredmetno zato, ker je po izjavah dr. Žerjava očitno, da je gosp. podpredsedniku deželne vlade mnogo na tem, da kakoli odbije od sebe najmanjši sum, da izvršuje katerekoli persekucijske ... Ta del njegovega vprašanja se nam zdi vse bolj važen, nego vsako dokazovanje. S tem je pač kratkomočno povedano, da se gosp. dr. Žerjav zaveda sam, da bi bil tak posel za vladnega podpredsednika dokaj čuden. To nas v prvi vrsti zanima, to nas veseli. Zato nismo napisali članka, zato se odkramo vsakemu dokazovanju, in če treba smo pripravili lokalno priznati, da smo se motili. Sai ni več to

poglavitno. Kje naj bi tudi začeli? Naj podamo tu po vrsti vse neštete slučaje s primerni dokazi. S tako ploho tiskanih besed in aktov, bi le kradiji gosp. podpredsedniku dragoceni čas, dasi vemo — to priznamo odkrito — da se dela ne boji.

Ne, naj se nam oprostijo, to priliko hočemo rajši izrabiti zato, da opozorimo še enkrat deželno vlado na razmere, ki vladajo na železnici. Te razmere so silno nezdave in — nevarne. Ne gre, da trpe vsled nelegale delovanja posameznih članov »Zveze« oni železničarji, ki so drugega političnega naziranja. Znano mora biti gosp. dr. Žerjavu, da se je doslej dopustilo iz službe le one železničarje, ki so socialističnega prepričanja, in ne druge. Kako to? Ali ne pove že ta elementarna okolnost veliko? In, ali je sploh vse to potrebno? V čigavem interesu se to dela in zakaj? Med osebami na železnici vladajo vsled nespartetne gonje nekaterih ljudi take razmere, kakor še nikoli. In vendar smo globoko prepričani, da se nobenega strokovnega spora ne da tako lahko rešiti, kakor baš tega. »Instrucija« teh razmer bi samo želela, da se gosp. dr. Žerjav vpraša, kaka čustva morajo navdajati slovenskega železničarja, ki je moral zbežati iz zaenkrat še okupiranega Primorja, in ki se ga pri nas kratkomočno odpusti iz službe zgolj zato, ker ga je član »Zveze« ker je imel z njim pred ... deso leti bogsgavedi kak veliki in bistri politični prepri, neutemeljeno denunciral.

Poklicani faktorji bi lahko dopovedali železniškim uslužbencem, da so taki pojavi nelepi in nečastni, podjetju škodljivi, rednemu vzdrževanju železniškega prometa nevarni. In če bi to storili, bi bilo vsem sporom kmalu konec. Ali ne bi, g. dr. Žerjav, napravili sami ta velekoristi korak s primernim opominom na železniška ravnanjstva?

Z odpravo tega nepotrebnega zla, bi se doseglo vse večji uspeh, nego z dokazovanjem o tem, kar je bilo in kar ne sme več biti.

Saj ni lepo, da škodujejo našim železničarjem baš oni ljudje, ki so prej služili vneto Avstriji, oni Avstriji, proti kateri ste se, g. dr. Žerjav, z vso svojo politično spretnostjo borili.

Dejstvo, da se je doslej odšlo v in preganjalo le socialistične železničarje pove dovoli. Uvažite to zgornjo nepobito okolnost in ukrepite potrebno, da se to ne zgodi več. Hvaležni Vam bomo.

Opazke, da kot tržaški Slovenci pozabljamo razne momente, pa moramo odločno zavračati. Veselilo bi me, če ne bi bilo v resnici nikoli povoda za razburjenje. Gh.

Dnevne vesti.

Prepoved alkohola za 20. in 21. julij.

Za dan 20. in 21. julija t. l. je deželna vlada odredila, da se prepoveduje vsako točenje bodisi katerikoli opojnih pljač tekem obeh dveh dni tako v gostinah kakor v kavarnah. Obenem se odreja, da imajo biti ta dva dneva zaprte vse gostilne brez izjeme ob 21. uri, karvarne pa istotako ob 22. uri. Vsako prekrščenje te odredbe se bo kaznovalo najstrožje po zakonu in se tako občinstvo kakor gostilničarje in kavarnarje na obstoječo odredbo opozarja.

neprijetno. Znočilo se je, voščili smo si lahko poč in se ločili. Zdelo se je, da je šla Marija spat.

Cez pol ure sem začul glasove na balkonu. Sel sem urno ven in sem presenetil svojo ženo in svojega prijatelja pri steklenici konjaka. Z vedrim licem sem pozdravil to zlo igro, toda naslednji dan sem jo obsul z očitki za to nečuvnost, da me vprico sveta stavi v smešno luč.

Smejala se je, me nazvala človeka s predgodki, imenovala mojo domišljijo »fantastično in umazano« ... skratka, poiskala je vse argumente svojega izbranega repertoarja.

Ujezil sem se; igrala je svoji mali histerični prizor, in sicer tako dobro, da sem jo prosil odpuščanja za svojo krivico. Pravim svojo krivico, ker sem našel njeno vedenje naravnost kaznjivo!

Njene zadnje besede so mi dale še ostanek! — Ali misliš, da bi še drugič prenesla vse neprilike lečitve?

Misleč na vse muke, ki sem jih prestal zadnji čas, sem zaspal z dušnim mirom varnega moza.

Kaj je to koketa?... Ženska, ki ti sama pride nasproti. In koketirja je ponujanje samega sebe. Nič drugega.

In ljubosumnost?... To je bojazen, izgubiti nadzraje, kar imaš... Ljubosumnost?... To je smešen človek, smešen iz smešnega vzroka, ker noče izgubiti najdražjega, kar ima!

VII.

Hitel sem od uspeha do uspeha. Dolgovi so plačani, denarja kar dežuje. Toda vzlic temu, da sem velik del svojih dohodkov dajal za gospodinjstvo, niso najine denarne zadeve nikoli v redu. Marija, ki vodi gospodinjstvo knjigo in ima blagajno, zahteva vedno več. Iz tega so se rodili hudi prizori!

Pri gledališču se njena pogodba ni obnovila. Seveda moram jaz nositi vse posledice. Moja krivda je!... Ako bi ne bila poročena ženska!... Uloga, ki sem jo napisal zarjo, je pozabljena: in v istini jo je popolnoma skvarila, ker je igrala tisto postavbo brez vsake nianse.

Tisti čas so se pričeli na Norveškem vsled gledališke igre slavne moške emancipiranke pečati s tistim sleparstvom, ki so ga imenovali »žensko vprašanje«. Tedaj se je prišla vseh lenih duhov monomanija, da vidijo povsod zadržane ženske. Ker se od te budalosti nisem dal varati, so me zaznamovali za celo življenje kot »sovražnika ženske«!

Pri nekem prepiru, v katerem sem si dovolil, da povem Mariji resnico v obraz, je nadomela dobila silen histeričen napad. Prav tisti čas so v zdravljenu živčnih bolezni napravili največje odkritje devetnajstega stoletja. In to je tako priprosto kot vse velike reči!

Ko je moja bolnica najbolj silovito tulila, sem vzel vrz poln vode in sem zaklical z gromkim glasom magično formulo:

— Vstani, sicer izlijem náte!

V trenutku je tuljenje ponehalo... in pogled poln odkritega občudovanja, poln nežne hvaležnosti, poln smrtnega sovraštva, me je zadel iz oči ljubljene žene.

Sprva me je bilo strah, toda znova vznemljena moškost ni tako brzo izpustila svojega plena... Drugič sem dvignil vrč in zaklical:

— Nehaj tuliti, sicer izlijem náte!

Vstala je, toda samo za to, da me je imenovala podleca, nizkotneža, lopova — najboljši znak, da se je moje lečenje popolnoma posrečilo.

Zakonski mojze, najsi ste varani ali ne, verujte svojemu odkritemu prijatelju: zapuščam vam najdragocenejšo sredstvo, kako ozdraviti veliko histerijo... Ohranite si to, lahko vam še kdaj koristi!

S tega dne je bila sklenjena moja smrt pri tej ženski. Pričela me je mrziti, moja ljubica! Ker sem strahovita priča ženske zvlíčnosti, me bodo usmrtili; ves spol je sklenil moje zunanje in notranje uničenje in moja maščevalna furija je prevzela nehalčno in težko ralogo, da me izmuči do smrti!

Najprej je vzela svojo prijateljico kot podnajemnico na stanovanje. Dala ji je — opremljeno sobo, poleg najine, vzlic temu, da sem se z vso silo boril proti temu. Marija to je hotela celo povabiti k najini mizi; proti temu sem se čisto odločno zavaroval. Vzlic mojim ugovorom in cpreznostnim ukrepom sem se povsod zadrževal ob krila lepe prijateljice: nazadnje sem si mislil, da živim v dvojnem zakonu. Ob več-

rih, ki sem jih hotel posvetiti svoji ženi, sem moral ostajati v svoji sobi, kakaj Marija se je zaklepala s svojo prijateljico v sobi. Tam ste se zabavali na moje troške, kadili moč cigarete, pili moj punč. Prišel sem mrzeti to prijateljico in ker svojega mišljenja nisem znal skrivati — ali vsaj ne dovolj —, me je obsipala Marija s psovanjem, ako nisem bil na vso moč uljuden napram »temu ubogemu detetu«.

Potem ko je ugrabila možu njegovo ženo in njegovega otroka — otrok je bil v istini izročen v roke sosednji petinštridesetletni ženski, ki je bila na slabem glasu — je zapeljala lepa prijateljica še mojo kuharico: skupaj so se upljajale z mojim pivom.

Moja kuharica je speč posedevala ob štedilniku, življenjske potrebščine so kar razsipale in neverjetna uporaba piva je znašala mesečno malone petsto steklenic!

Ta lepa prijateljica je bila samo nekakšna »mangeuse d'hommes«, ki se me je izbrala za svoj plen!

Nekega dne mi je predložila Marija plašč, ki ga je želela kupiti. Niti kroj niti barva mi ni ugajala, zato sem ji svetoval, naj si izbere drugega. Prijateljica, ki je bila navzoča, si ga je obdržala. Pozabil sem svojo stvar. Čez dva tedna pa sem prejel račun za plašč, ki ga je kupila moja žena. Ko sem zadevo preiskal, sem videl, da se je dala Marija zapeljati in je potem trika, ki je med igralkami dobro znan, izsilila svojemu možu denar.

(Dalje prih.)

Težave z drobižem in nejasno žigosanimi bankovci.

Od vseh strani današnji slišimo pritožbe glede drobiža, ki ga sploh ni več dobiti. Še manj pa videti. Zdi se, kot da bi bil vzlet sploh iz prometa. Ljudje si pomagajo z znamkami. Te se pa kaj hitro raztrgajo, še bolj pa umazajo, kar gotovo tudi higiensko ni dobro. So pa tudi slučajni, da ponekod niti ne moreš kake malenkosti plačati z znamkami, ki jih nočejo vzeti, niti z bankovci, ker vsled pomanjkanja drobiža ni mogoče izplačati difference. Da je pa za revnejše sloje važen vsak vinar, ki je težko pritižiti, je uveljavno, da te difference ne bomo puščali prodajalcu recimo kot kako napitnino. Skrajni čas je že, da nam vlada preskrbi drobiž. Po hrvaških mestih, kakor v Zagrebu, Osijeku itd. so si občine same pomagale iz zagate s svojim lastnim kovanim denarjem. Tudi z našimi žigosanimi bankovci je velika sitnost. Če je bankovec nejasno žigosan, se prav lahko zgodi, da ž njim težko kaj kupiš. Sicer je bila izdana odredba, da se morajo tudi nejasno žigosani bankovci sprejemati v plačilo, vendar pa s tem razne neprilike še niso odpravljene. Upamo niti, da bodo novi bankovci, ki jih v kratkem dobimo, trpežnejši in boljše pahljari kot so današnji.

Glede na odpiranje zatvornic v Gruberjevem prekopu

se je po zadnjih nalivih in povodnjah na Barju razširila vest, da je bila zatvornica pri prekopu prekasno odprta in to da je povzročilo ali vsaj povečalo nesrečo. Predsedništvo deželne vlade je uvedlo strogo preiskavo, koje uspeh izhaja iz sledečega poročila:

»Z odpiranjem zatvornic v Gruberjevem prekopu se je pričelo že 24. junija, ko je bilo stanje vode v Ljubljani še normalno (1.39 m vodomera na Ljubljani pri odcepu Gruberjevega prekopa). Ker je voda vsled močnega deževja naraščala, se je tudi z dviganjem zatvornice nadaljevalo, in sicer tako, da je bil spodnji rob zatvornice vedno nad vodno gladino. Dne 25. junija se je odprla tudi zatvornica v Ljubljani, in sicer še predno je dosegla ono višino, katera je za dviganje zatvornice v Ljubljani merodajna oziroma predpisana. Dasi je voda do večera tega dne padla za 75 cm (na — 1.20 m vodomera), se je dne 26. junija zatvornica v Ljubljani popolnoma odprla. V noči od 26. na 27. junija pa je voda pri popolnoma odprtih zatvornicah v Gruberjevem prekopu in Ljubljani nagla narasla za 80 cm (— 1.40 m vodomera).

Pritožba, da je bila zatvornica v Gruberjevem prekopu prepozno odprta, je torej povsem neutemeljena. V ilustracijo kako se razširjajo take neresnične trditve o odpiranju zatvornic naj služi sledeči dogodek: Dne 26. junija ob 8. uri zvečer je prišel neki posestnik iz Barja k slugi stavbnega vodstva za osuševanje Barja na stanovanje ter ga razburjeno vpraša, zakaj da se zatvornica v Ljubljani ne odpre. Sluga mu odgovori, da je zatvornica vendar odprta, čemur je omenjeni posestnik ugovarjal, da to ni res. Da ga prepriča na lico mesta, ga je sluga peljal do jez na Prulah in mu pokazal odprte zatvornice, nakar je očitni posestnik dejal: »Oprostite, jaz tega nisem videl, meni se je reklo, da je zatvornica zaprta!«

Kar se tiče padavine, se morajo kritični dnevi od 25.—27. junija 1919 po avtentičnih podatkih hidrografičnega gradbenega ravnateljstva označiti kot katastrofalne. Če pa je dne 27. junija 1919 vodomera na Vrhniki pri 102 mm padavine kazal za 22 cm manjše vodno stanje kakor dne 13. februarja 1915 (najvišja voda Ljubljane zadnjega desetletja) pri 71 mm padavine, je to le dokaz, da odtek vode iz Ljubljane nikakor ni bil po zatvornicah oviran.

Da ni bila zatvornica v Gruberjevem prekopu pravočasno odprta, bi bila škoda na Barju veliko večja, obsega nego je dejanski bila. Dasi je bila padavina ogromna in je bilo po opazovanjih hidrografičnega oddelka gradbenega ravnateljstva vodno stanje Save dne 27. junija 1919 najvišje, kar se jih je opazovalo v njenih 18 letih, ni dosegla Ljubljane vsled pravočasnega odpiranja zatvornic in sedanje večje odvajalne zmoglosti Gruberjevega prekopa niti ene višine, pri kateri se je preprovizorični jez v Gruberjevem prekopu začel šele odpirati.

Finančne okrožne uprave.

Vsled odloka finančnega ministrstva se bodo otvorile finančne okrožne uprave v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Dubrovniku in na Reki. Dekret teh finančnih uprav bo isti

kakor v Srbiji. V finančnem ministrstvu se pripravljajo ukaz, s katerim se imenujejo načelniki in uradniki za te uprave.

Potovanje iz Primorja v Jugoslavijo.

V avli tržaškega južnega kolodvora je izvečen s pisalnim strojem pisani razglas, da je za potovanje v Jugoslavijo ali čez ozemlje Jugoslavije potreben vizum kake jugoslovanske oblasti.

Drobno.

— **REDITELJI, KI SO VRŠILI SLUŽBO 1. MAJA, NAJ SE ZGLASE V NEDELJO DOPOLDNE OB 9. URI V MALI DVORANI MAHROVE HIŠE. GOTOVO!**

— Društvo zasebnega uradništva v Sloveniji, strokovna skupina denarnih zavodov, Ljubljana ima svojo izredno skupščino 3. avgusta t. l. ob 9. uri v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani z dnevnim redom: a) Poročilo odseka za sestavo službene pragmatike, b) poročilo odbora, c) dopolnilna volitev dveh odbornikov, d) raznoterosti. — Tovarishi in tovarišice, udeležite se tega velevažnega zborovanja. — Odbor.

— **I. splošno društvo jugoslovanskih vpokojevcov v Ljubljani** naznanja svojim članom, ki so služili pri drž. železnici, da pridejo takoj po zamudno pokojnino.

— **Klub belgrajskih maturantov** pride v Ljubljano danes ob pol 17. uri. Skupno jih bo 10 profesorjev, 25 dijakov in 300 dijakov. V nedeljo, dne 20. t. m. ob 8. uri bo obhod po mestu.

— **Slovensko planinsko društvo** naznanja, da Češka kočja pod Grmtovcem letos ne bo odprta. Planinci se opozarjajo, da so tudi pota okoli Češke kočje močno poškodovana, katerih poprava se letos ne more izvršiti.

— **Grozni požar v Zagradcu** 8. t. m. je uničil 85 poslopij, pohištvo in obklo, stroje in orodje, krmo in živila, drva in steljo, več goved in prašičev, mnogim tudi denar. Do 200 ljudi je brez strehe. Večina nimajo kaj dhati v usta, niti kaj obleči. Nemogoče je podati natančno sliko velike bede. Da se olajša posredovanje med srečnimi in nesrečnimi, in da se milodare pravično razdeli, se je sestavil pomožni odbor, ki sprejema darove v ta namen. Rabi se vsega, Dvakrat da, kdor hitro da. — **Pomožni odbor za zagraške pogorcelce v Zlati, dne 16. julija 1919.**

— **Izgubila se je pri izstopu z večernega vlaka št. 39.** v Ljubljani dne 9. t. m. usnjata ročna torbica z večjo vrednostno vsebino in z naslovom. Ker je oseba, ki je torbico vzela, znana, se jo pozivlja, da odda isto pri policijskem ravnateljstvu v Ljubljani, da se izogne sitnosti.

— **Dječji dan v Subotici.** V Subotici so nabrali na Dječji dan 100.000 kron.

Donesek k vprašanju o šolskih listih.

(Konec.)

Nič manj težka ne bo stvar s sotrudniki; zakaj mnogo jih bo, ki so uverjeni že v naprej, da ni umetnost pisati za šolske liste; mi pa pravimo, da bo to toliko umetnost, da bodo uredniki izprva prisiljeni — vsaj toliko časa, da si vzgoje krog dobrih sotrudnikov — zajemati snov iz različnih že tiskanih del in jo prikrajati zahtevam primerno. Ni naš namen, in zašli bi predaleč, če bi hoteli razlagati, kako si mislimo vse to. Čisto ob kratkem samo tole:

Že zgoraj smo omenili, da bi našli šolski mladini po 4 številke šolskega lista, t. j. eno za jesen, eno za zimo, eno za pomlad in eno za poletje. Vsa bihloška moč dotičnega letnega časa bi naj dehtela iz lista; in to v jezikovnem, matematičnem, realnem in ročnem oziru. Todato bi se ne bilo vse; zakaj treba bi bilo upoštevati tudi bihloške razmere pokralin — in kar se uime itak samoposebi — tudi duševni razvoj, t. j. drugo v drugo bi moralo lepo segati in se uvrstiti, kot jasne slike, vzete iz življenja in podane zopet v življenje.

Zdi se nam, da bi potem dobrih šolskih listov zaplulo po naših domovih novo veselje do samostojnega dela; in ob takih listih bi se naslajali tudi dom, in s primernim poukom in uplivom na dom, bi dobili Jugoslovani tem potem krasne knjižnice za mladino, ob katerih bi se radi naslajali tudi drugi domači, če bodo uredniki in sotrudniki ljudje — prave sorte.

Niti izdaleka se ne da že danes preccnti duševno bogastvo mase, ki bi ga dobila potem knjig, niti izdaleka se ne da primerjati z onim, ki bi ga dobila potem listov. Poizkusite,

in uverili se bode o resnici naših besedi; zakaj čas je ugoden in ne bo izlepa več tako. Kdor pa meni, da mu klije vsa sreča samo iz šolskih knjig, temu ni pomoči in zanj je škoda besedi prepričevanja.

Vemo, da bo nekaj takih, ki se bodo izpraševali, čemu pa vsako leto nov list, če se da tekom enega leta obdelati vse, kar rabijo otroci na ti in oni starostni stopinji. Vsi ti so komodni ljudje one sorte, ki hočejo, da po izhojeni poti, daš vedno, da se da dospeti v Rim po neštetihih potih, in je druga zanimivejša od druge. In nam se zdi, da je glavna moč šolskih listov ravno v tem, ker jim je dana tolika elastičnost, t. j. moč poljubnega diferenciranja, iz katerega izvira od leta do leta večji napredek, česar ne more dati ena sama vrsta šolskih knjig. Saj nam vsega ne more dati še tako veliki genij, pa naj mu je tekla zibelka v starim ali pa v novem svetu. Vsi ljudje vse vedo; ta misel se da izvesti samo v šolskih listih, a nikdar ne v šolskih knjigah, ki diše po Kitajski ozkosti in je bila ta ozkostičnost zanešana vanje prisiljenim potem, t. j. potem — politikuma.

Dobe se ljudje, ki menijo, da bi se ob dobrih šolskih listih dale sestaviti dobre čitanke in dobra berila itd.; uime se, da potem pametne izbire. Gotovo je ta misel stokrat boljše, nego pa misel onih, ki hočejo iz starih cunj sešiti novo, moderno obleko, a jim koncem vseh koncev ostane v rokah — mesto nove, moderne obleke — obleka, dobra k večjemu za kakega »pajaca«. Pa se potem čudimo, da šola ne rodi sadov, ki smo jih pričakovali od nje.

Mi pa smo menja, da, ko se bomo odločili za šolske liste, jih nikoli več opustili ne bomo.

Urednikom in sotrudnikom bi dali na pot tele nasvete: Jezika ne učite potem mrtvih črk, temveč potem živega govora, zajetega iz življenja. Ne umetni, temveč naravni simbolizem je, ki zajema iz življenja in usposablja za življenje; zakaj le iz njega se more poroditi zdrava socialna misel že v nežni dobi; in tega je nam Jugoslovonom treba predvsem; zakaj ne dušimo resnice, da gremo zelo resnim časom nasproti, in da bo zelo slabo za nas, če nas najdejo ti časi v oblekah »pajacov«. Računstva in verstva ne učite otrok v obliki umetnih ugank, temveč v obliki slučajev, zajetih res in vsakdanjega življenja. Ob zgodovini pazite na to, da bode mladina iz minulih dni izpoznala sedanje, in da bo znala iz sedanjih dni sklepati na bodočnost. Ob zemljepisju povejte otrokom, da je zemlja nekaj živiga in ne kos papirja, ki visi pred njimi na stojalu. Ob prirodopisu in prirodoslovju naj izpoznava otroci modrost Stvarnikovo; in to izpoznavanje jih naj dvigne nad babjeverstvo in temu sorodne čednosti. S petjem jim oplemenite dušo in srce. Telovadba naj da otrokom prožno in zdravo telo, nikdar pa naj jih ona ne vodi k brutalnosti in poboju; pa naj bi bil ta pobjež že take ali take sorte. S pisanjem, risanjem in slikanjem jim budite čut do vsega snažnega, lepega, umetnega etc. Ročna dela pa naj bode otrokom veselje do resnega in samostojnega dela in spoštovanje do domačega, t. j. narodne obrti etc.

Predaleč bi zašli, če bi že na tem mestu govorili na dolgo in široko o potih in manirah, potem katerih bodo uredniki in sotrudniki dospeli do cilja. Radi pa se bomo oglašali z nasveti, če bomo uvideli, da smo imeli že leta 1919. na kumulu šolstva moče, ki jim je bilo do prosvetljene mase več, nego do častihlepčnosti tega in onega izvoljenca sreče, ki mu je — poleg časti — glavni smoter dela honorar.

Zapisali smo vse to samo zaradi tega, da nas — po završenem delu — ta in oni ne domisli, da je — kovati shlageno železo — nevažno delo, in da je nezmisel — zvoniti po toči. Zdi se nam, da je železo še vroče; vemo, da toče še ni bilo; zaradi tega pa z dobrimi tozadevmi nasveti na dan — dokler je še čas! ...

— In —

Strokovno gibanje.

Osrednje društvo stavbinskih delavcev na Slovenskem v Ljubljani vabi vse stavbinske delavce v ponedeljek, dne 21. julija 1919. zjutraj ob 6. uri na sestanek na prostor pred »Mestnim domom« v Ljubljani.

Shod cementnih delavcev v Zidanem mostu se vrši v ponedeljek, 21. t. m. ob 7. uri zvečer v gostilni Ivančič. Vsi cementni delavci v Zidanem mostu udeležite se tega shoda! Poroča sodrug Pečnik.

Shod krojaških pomočnikov se vrši v soboto, dne 19. t. m. v restavraciji pri Zlatorogu. Shod je važen, naj ne manjka nihče!

Vestnik „Svobode“.

Vsem članom in članicam »Svobode« za Vodmatski okraj in Moste naznanjamo, da je odšel društveni lokal pri Mausaru v Novem Vodmatu. Tam se vršijo vsi shodi, predavanja, diskuzijski večeri. Istotako se dobi tam družinski list »Svoboda« in plačuje se mesečne prispevka vsako nedeljo od 9. ure do 11. ure dopoldne.

Kultura.

Umetnostna razstava v Jakopičevem paviljonu se zaključuje v nedeljo, dne 20. t. m. ob 7. uri popoldne.

»Svoboda«. Izšla je 7. številka edinega slovenskega družinskega lista »Svobode« s sledečo vsebino: Fran Albrecht: »Nevesti«, Ivan Albrecht: »Prošnje znamenja«, Filip Urtnik: »Temeljni nauk o socializmu«, Ivan Albrecht: Iz cikla »V Korotanu« — »Motiv«, Fran Erjavac: »O zadružništvu«, Fran Albrecht: »Mladi Jure«, Ljubezenski poem. Pregled: Esperanto. Društveni vestnik »Svobode«. — Sodrug, naročajte se na mesečnik »Svoboda« in pristopajte k društvu kot člani! Naročnina na mesečnik »Svoboda« znaša celoletno K 12, posamezna številka 1 K 20 vin. Člani društva »Svobode« plačajo mesečno članarino 1 K in dobe list brezplačno.

Slovenski železničarji za splošno stavko.

Sinočni železničarski shod je izpadel tako, kakor je bilo pričakovati. Velika dvorana hotela »Union« je bila nabito polna, navdušena masa je dajala venomer duška svoji nezadovoljnosti, ter protestirala z govorniki vred proti sedanjim razmeram. Predsedoval je sodr. Udovič. Govoril je najprej sodrug Petrič, ki je prečital natančno dokumentirano spomenico o persekucijah na železnici, ki se jo pošlje deželni vladi. Žal, da ne moremo obširne spomenice tu priobčiti. Poročal je nato sodrug Kopač, ki je v daljšem govoru polasil razmere železničarjev ter zlasti, za meščanske zastopnike v Narodnem predstavništvu tako... mučno zgodovino železničarskih zahtev. Poročilo se je vzelo z burnim odobravanjem na znanje.

Nato sta se javila k besedi dva modrijana od »Zveze«, ki so ju navzoči sprejeli z bučnim smehom. Poslušalo se je njune desperatne in nerazumljive besede, ki naj bi dokazale, da so zvezarji proti »liberalni lumpovski stranki« ter za vse pravice železničarjev in za železničarsko stavko, z neizmernim krščanskim potrpljenjem.

Govoril je nato sodrug Golouh, ki je ob neprestanem navdušenem ploskanju ogromne mase opisal sedanjí zgodovinski trenutek, boji, ki se vrši po vsem svetu med kapitalizmom in proletariatom, ogromno poizkušnjo, ki jo bo napravilo združeno

no socialistično delavstvo na 20. in 21. t. m. Ve, da so železničarji z dušo in razumom na strani svetovnega proletariata, odločitev, če naj se pridružijo i oni stavki, pa prepustila njim samim s priporočilom, da uvažujejo hladnokrvno vse okolnosti.

Govorila sta nato še sodruga Petecan in Kopač. Petecan je v navdušenih besedah pozdravil ogromno gibanje mednarodnega proletariata v imenu socialistične stranke ter vsega slovenskega ljudstva. Kopač je pojasnil veliki pomen, ki ga ima svetovna stavka i za železničarje same ter vabil navzoče, da prostovoljno povedo svoje mnenje. Govorili so še razni drugi sodruzi, ko je končno predsednik shoda vprašal navzoče, če so proti stavki, se je dvignila — reci in piši — ena sama roka. Z burnim ploskanjem in nepopisnim navdušenjem se je proglasilo, da stopajo potemtakem i železničarji 20. in 21. t. m. v stavko. Tudi navzoči zastopniki »Zveze« so bili za njo, kar se je izrecno konstatiralo.

Priporočilo se je nato vsem zopet in zopet, da naj vzdrže vsepovsod mir in red. Manifestacija naj bo dostojna in disciplinirana. Nobenega dvoma nimamo, da bo povsem tako. — Nato so železničarji mirno in zavestno zapustili dvorano.

Iz Slovenije.

Maribreg.

Piše se nam: V državi SHS se je proglasila svoboda za vsa veroizpovedanja. Morda le na papirju. Tukajšnji sodnik dr. K., ki kaj samoblastno pašuje v Maribregu, je namreč poizkusil kratkomaio zapreti tukajšnje protestantske cerkve, in prepovedati verske službe. Na intervencijo predsednika protestantske občine, je končno vendar dovolil verske službe, vendar pod zaplenbo vsega, kar spada k cerkvi. Čeprav vse to ni niti izmuzeno, niti kaka politična stvar, nego je stvar državno priznane verske službe. — Člani vzrok njegovih odredb na tlci v tem, ker se je g. sodniku najbrže zahtevalo cenega stanovanja. Občini je predložil namreč sledečo najemniško pogodbo: Občina prepusti njemu župnišče, 1913. zidano, moderno opremljeno, elekt. razsvetljava, 6 sob, 2 kuhinje, kuhinjo, kopalno sobo, klet in podstrešja, za letno 400 K; neodpovedljivo za ves čas bivanja g. dr. K. v Maribregu. Občina pripravi vse odrejeno na svoje stroške, v nasprotnem slučaju pa to stori sodnik sam na račun občine. V vseh spornih zadevah med občino in najemnikom bo tudi dr. K. sam. — Namen je očividni. Da se na take čedne namere posrečijo, ni treba drugega, kot da je človek pravnik, sodnik in gospodar čez cel Maribreg. O zadevi se je sicer odposlala ljubljanski vladi pritožba, ki jo bo ta vsekakor uvaževala, ker tako postopanje dr. K. napram protestantski občini ni ne le povsem nezakonito, marveč škoduje tudi ugledu države. Radovedni smo, kaj poreče k temu država.

Najnovejša poročila.

TUDI V ITALIJI BO STAVKA SPLOŠNA.

Trst, 18. ponoči. Priprave za splošno stavko so dokončane. Pridružuje se jej vse. Celo take kategorije državnih uslužbencev, ki niso vpisane pri socialistični stranki. Tudi Bissolattijeva skupina takozvanih reformističnih socialistov je proglasila splošno stavko. Po inicijativu florentinskih železničarjev, ki so sinoči poslali v Rim posebno deputacijo, se je definitivno sklenilo, vkljub vsem protinaporom vlade in drugih obskurnih političnih elementov, da se tudi italijanski železničarji kompaktno pridružijo stavki. Iz Pariza je došlo brzotlačno sporočilo, da bodo tudi francoski železničarji stavkali. Angleški proletariati bo haje stavkal tri dni — od nedelje do torka. Italijanski, francoski in angleški stavci so na posebnem sestanku, ki se je vršil v četrti v Lyonu — navzoči so bili predsedniki vseh tiskarskih organizacij v omenjenih treh državah — socialno sklenili, da imajo vsi tiskarski uslužbenci stavkati ter da na sme na 20. in 21. iziti ne eden list.

V Trstu bo stavka do zadnjega delavca splošna. Izvzeti so samo sanitetni (bolniški) uslužbenci. Tržaški »Lavoratore« izide v posebi slovesni izdaji. Navdušente je ogromno.

SOLIDARNOST ITALIJANSKEGA PROLETARIATA.

LDU. Berlin, 18. (ČTU) Iz Etagana poročajo: Iz Genove so pod vodstvom policijskega ravnačelja

dospeli redarji in karabinjerji v Sestri Ponente, Cervignano (?) in druga mesta in so v teh industrijskih mestih izvršili precej hrih preiskav in aretirali nekaj oseb. Kakor piše »Corriere della Sera«, se je to zgodilo zato, da preprečijo revolucionarne izgrede, ki se baie pripravljajo za 20. in 21. julij. Kot odgovor na ta korak je 40.000 delavcev v tvornicah Ansaldo zapustilo delo. Mnogo socialističnih voditeljev je pobegnilo v gorovje.

ČEŠKI SOCIALISTI LONGUETU.

LDU. Budimpešta, 18. (Brezzično.) Kakor poroča neka vest iz Prage, sta poslala češka socialnodemokratska poslanca Edmund Burian in Rudolf Merta francoskemu socialističnemu vodji Longuetu pozdravko, v kateri pozdravljata akcijo italijanskih, francoskih in angleških proletarcev v korist ruske sovjetske republike in želita ententnim proletarcem vspeh.

MANIFESTACIJE V VELEBER-LINU PREPOVEDANE.

LDU. Berlin, 17. (ČTU.) Vojaški mogotci so storili nepomisliv sklep, da so namreč za 21. julij prepovedali vse javne manifestacije v Veleberlinu.

AVSTRIJSKA MIROVNA POGODBA GOTOVA.

LDU. St. Germain, 18. (DuikU.) »Chicago Tribune« poroča, da je avstrijska pogodba dogovorena in da bo prejkone jutri izročena. Kakor doznava »New York Herald«, v tej

pogodbi ni rešitve jadranskega problema.

TITTONI NASLEDNIK WILSONA.

LDU. St. Germain, 18. (DunK.) »Le Journal« piše, da je že določeno, kdo bo po odpotovanju Wilsona in Lloyd Georgea vodil mirovno konferenco. Ta vodja da je Tittoni, kateremu se ima italijanska delegacija po padcu Orlandovem zahvaliti za povečanje ugleda, kar ne more presežiti nikogar. ki pozna maloznačenost in nesposobnost drugih konferenčnih članov. Uspehi Tittonilevi so razvidni najbolj iz tega, da so mu poverili končnoveljavno odločitev v važnih vprašanih zasedbe Male Azije in določitve bulgarskih mej.

BÖHM OGRSKI POSLANIK NA DUNAJU.

LDU. Dunaj, 18. (ČTU.) Listi poročajo uradno: Ogrska vlada svetovno je, potem ko je dobila od nemško-avstrijske vlade potrebni argument, bivšega vrhovnega poveljnika sovjetskih čet, Viljema Böhma imenovala za svojega poslanika na Dunaju.

STAVKA NA POMORJANSKEM.

LDU. Nauen, 18. (Brezžično.) Stavkanje na Pomorjanskem posebno v Stettinu se bistveno ni izpremenilo. Dasi so se začela pogajanja, da se konča stavka vsaj v podjetjih, ki so važna za preživljanje, se je vendar začela obrambna meščanska stavka. Stettinska elektrarna deluje, primanjkuje pa plina in vode. Tudi železniški promet popolnoma ne počiva. Pošta obratuje, parniški promet iz Stettina v morskakopališča pa se je moral prekiniti, ker so stavkajoči pretili, da bodo odhod parnikov siloma preprečili. V Stralsundu so nasprotja baje še ostrejša. Vseled natančno izvajane meščanske stavke, počivata tudi brzojavni in telefonski promet. Po deželi se stavka poljskih delavcev baje ne nadaljuje, ona pa se gibanje v Spodnji Nemčiji.

VRHOVNI SVET.

LDU. St. Germain, 18. (ČTU.) Vrhovni svet mirovne konference se je včeraj zopet bavil z Avstrijo, in sicer se je, kakor se poroča, počel z zagotovitvijo prehrane Nemške Avstrije. Kot podlaga ta služila

nota dr. Rennerja, ki prosi naj se tudi v mesecih avgustu in septembru nadaljujejo živilske pošiljave. Kakor poročajo listi, so sklenili ugoditi tej prošnji.

VPRAŠANJE AVSTRO-OGRSKIH BANKOVCEV.

LDU. Praga, 26. (ČTU.) Glede usode bankovcev in zakladnih nakaznic Avstro-ogrskje banke je, kakor poroča »Narodna Politika«, mirovna konferenca naložila državam, v katerih so bankovci Avstro-ogrskje banke v prometu, naj zagotovijo njihov promet na lastnem ozemlju in naj te bankovce opremijo z označbo nove državne pripadnosti (žigosanje). Komisija pa nove države ne bo ovirala pri tem, da morebiti del teh bankovcev zadržujejo v državnih blagajnah. Le na ta način žigosani bankovci, tudi v nevtralnih državah, se bodo po sklepu vojne do gotovega roka sprejemali po likvidacijski komisiji Avstro-ogrskje banke, ki bo začela poslovati en dan po podpisu mirovnih pogojev. Vsaka država bo potem te bankovce zamenjala z lastnimi plačilnimi sredstvi in likvidacijska komisija Avstro-ogrskje banke, v kateri bodo zastopane vse udeležene države, jih bo uničila.

BELGIJA SPREJELA MIROVNO POGODBO.

LDU. Berlin, 18. (DunK.) »Berliner Zeitung am Mittag« javlja iz Rotterdama: Belgijski zbornici sta sprejeli včeraj v skupni seji z nekaterimi pridrži mirovno pogodbo in sta izrazili obžalovanje, da je Belgija na mirovni konferenci tako slabo opravila. Razni zbornični člani so stavili med drugim vprašanje, ali bi Belgija ne mogla prijeti Avstrije za goščodnino, ko so vendar avstrijski topovi obstreljevali Antwerpen, ko Avstrija Belgiji niti še ni vojne napovedala.

ČEHOSLOVAŠKO - POLJSKA POGAJANJA.

LDU. Moravska Ostrava, 17. (ČTU.) »Gonice« poroča o prihodnjih čehoslovaško-poljskih obravnavah o tešinskem vprašanju v Krakovu: Pogajanja se bodo vršila v hotelu »Krakow«. V to svrhu je dospel v zunanje ministrstvo v Krakovu sekcijski načelnik dr. Okenski. Konferenca bo obravnavala hitro na podlagi dosedanjih dogovorov med Paderewskim in čehoslovaškim ministrom Benešem. Listi ugotavljajo po

glasilih češkega časopisja, da so se Čehi preverili, da se da ta stvar urediti le sporazumno s Poljaki. Listi pozivljajo poljsko javnost, naj se proti češkim delegatom vedo dostojno in taktčno, kakor se spodobi kulturnim tradicijam poljskega naroda. V navedenem listu priobčuje danes Kazimir Przerw - Tetmajer, znani poljski pisatelj, izjavo, kjer naglašajo poljske pravice do Sipiša in do Orave in pozivlje, naj Poljaki, ako se jim ta dežela pripozna, skrbijo kar najbolj zanjo, ako pa se jim ne pripozna, naj uvedejo tam akcijo, da se v ondorhem narodu ohrani poljski duh.

Železničarji, pozor!

»Zveza« ribari v kalnem. Pripravlja stavkokazstvo. Kakor smo v tem trenutku izvedeli, namerava poslati po vsej progi neke letake, v katerih se pozivlja železničarje na stavkokazstvo. Operirajo s frazami o Bela Kunovi armadi, kateri baje mi pripravljamo pot v Slovenijo! Stari, znani manevri! Stavka je splošna. Železničarji stavkajo tudi vsi! Nocoj opolnoči zapustite vsi delo. Ne dajte se hezati! Saj poznate izdajalce! Ravajte se edino po direktivah naše splošne železničarske organizacije.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Sodrug V. A., Mežica. Vsoto 90 kron, koje ste nabrali za slovenske ranjence, izročili smo invalidnemu oddelku urada za socialno skrb, ki jo vporabi v sporočeni namen.

Vse one, ki vpošljejo kak denarni znesek potom pošne nakaznice, prosimo, da zadaj po odrezku označijo namen vposlane vsote, pri naročninu pa, ali je pošiljatelj nov ali star naročnik. Pri poštnih položnicah je vsako tako sporočilo treba frankirati z znamko 15 vin.

V Ljubljano potujočemu slav. občinstvu se priporoča Restavracija v Prešernovi ulici šte. 9.

Spretnega in zanesljivega mlinarja sprejme takoj Kolinska tovarna v Ljubljani.

Poslano.

Gotovi listi, ki jim je na tem, da pridejo po nizki ceni do nagrobnih spomenikov, ki stojijo na starem pokopališču pri Sv. Krištofu, razširjajo po mestu vesti, da se bode pokopališče pri Sv. Krištofu s koncem leta 1919 zaprlo in da bodo vsi lastniki nagrobnih spomenikov izgubili pravico iste vzeti iz pokopališča ter da bodo pripadli v last pokopališki upravi. Te vesti so zlobna izmišljotina. Res je le, da se s 1. januarjem 1920, mirliči na tem pokopališču ne bodo več pokopavali, da pa ostane isto še dolgo vrsto let odprto za obisk grobov in da ostanejo vsi spomeniki nedotaknjeni in last vsakega posameznega lastnika.

Uprava ljubljanskih pokopališč.

Krojač

dober delavec za malo ali mesano delo se takoj sprejme pri Janko Arnšek-u v Hrastniku.

Plača dnevno od 10 kron naprej ali od kosa. Preskrba v hiši.

Za uvoz in izvoz

prevzamem blago vseh vrst, kakor žito, moko, milo itd., katero imam vedno v zalogi. — Cenj. tovarnam in podjetjem se priporočam kot tvrdka z 1° referencami. Import in export FERDO SERT, Maribor, Koroška cesta 21.

Zidarje in tesarje

večje število, sprejme v delo na Jese-nicah proti najboljši plači pod vodstvom zidarskega polirja g. A. Battelina stavbeno podjetje Viljem Treo. Stanovanje v barakah, lastna skupna kuhinja itd. — Zglasiti se je v pisarni: Marije Terezije cesta šte. 10.

Tipografsko biro se kupi v Ljubljani. Na delu se kupi posestvo, pripravno v industrijske svrhe, z vodno ali parno močjo. Ponudbe na upravnishvo pod »Industrija«.

40 letnih delavcev

se rabi takoj za sečno smrekovega lesa. Pogodnina znaša za 1 m³ K 680. Stanovanje v gozdni baraki. Živež se dostavi iz rudniškega konzuma po cenah, kakor drugim rud. delavcem.

Reflektanti naj se zgledajo pri ravnanstevu Trboveljske premogokopne družbe v Zagorju ob Savi.

Čitate, širite, naročite „BAKLJO“!

„Baklja“ je socialno-politična mesečna revija, ki se peča z vsemi aktualnimi problemi. Naroča se pri uprav. „BAKLJE“ Wolfova ulica 12. Ljubljana.

Strojarski pomočniki

se sprejmejo v tvornici usnja H. Berg, Maribor. Lederer - ulica 8.

Rezalni stroj za papir

kupi učiteljska tiskarna v LJUBLJANI.

Angleška čudotvorna mast hladi, čisti, mehča, izvlači tuje tvarine, prepreči zastrupljenje krvi in operacije. Vpošilja samo proti predplačilu franko K 880 za 1 dozo lekarna Thierry-ja v Pregradu, glavna zaloga v Ljubljani R. Sušnik, Marijin trg šte. 5 in vse druge lekarne.

Fina inozemska kolesna pnevmatika (kompletne garniture) J. GOREC trgovina s kolesi Ljubljana, Marije Terezije c. 14.

Agitirajte za naše časopisje!

Zahvala.

Tem potom se prisrčno zahvaljujemo za neštete dokaze globokega sožalja povodom strahovite smrti naše nesrečne

MILADE.

Predvsem najiskreneja zahvala vsem številnim iskalcem iz cele okolice, kateri so požrtvovalno pomagali, da smo našli ubogo žrtev zverinskega zločinca.

Prisrčna zahvala spošt. učiteljskemu zboru v Trzinu ter ljubkim Miladinim součencam, katere so z najlepšim cvetjem napolnile grob, ter sploh vsem, kateri so jo spremili k zadnjemu počitku.

Najlepša zahvala g. Peter Kozinu, tovarnarju v Trzinu za njega nesebično požrtvovalnost, ter sploh vsem, kateri so na kakoršenkoli način pomagali prenašati te strašne dni.

Rodbina Jan Brejla.

Dr. Milan Dan Orelly

odvetnik

Belgrad, Knjeginje Ljubice ul. 2.

- Dopisovanje srbo-hrvaško, nemško in ogrsko. -

Priporočamo e d i n o tovarniško zalogo

šivalnih strojev za rodbino in obrt ter njih posameznih delov.

POTREBŠČINE za življe, krojače in čevljarje ter galanterijsko in manufakturno BLAGO za OBLEKE.

Jos. Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip, za vode desno.

Sezona maj - september. Dijetetični sanatorij Zdravniško vodstvo Dr. Lavrič.

ROGAŠKA SLATINA

za vse kronične bolezni želodca in črevesa, jeter in ledvic, za vse bolezni preosnove (sladkosečnost ali cukrovka, debelost), za putiko (arthritis urica, uratična diateza).

Okrepčevalne kure za bledične in slabokrvne rekonvalescente po pljučnih, srčnih boleznih in za bolne na živčevju.

Dijetetično zdravljenje po metodah prof. Dr. Noordena fizikalna terapija po načinu in običajih svetovnega zdravilišča Wiesbaden-a.

Državne toplice Dobrua pri Celju (poprej Neuhaus).

Akratoterma 37° C, visoko radioaktiven vrelc. Ivrstni zdravilni uspehi pri ženskih boleznih (vnetje maternice in jajčnikov, eksudati, katari, motenje menstruacije, bledičnost, steriliteta, slabokrvnost), živčnih boleznih (neurastenija, neuralgija, krči, pomanjkanje spanja, histerija, Basedow) protinu in revmatizmu, arteriosklerosi.

Termalne kopeli, dietno zdravljenje, masaža, zračne, peščene in solne kopeli. Kosmetika, hidroterapija.

Prijetno podnebje, krasen park in iglovinast gozd, zdraviliška godba, zdraviliška dvorana, čitalnica, knjižnica, koncerti, plesi, lawn-tenis, kegljišče. Izborna prehrana, električna razsvetljava in vodovod.

Sezija: junij - oktober.

Strokovni zdravnik za ženske bolezni: Dr. Benjamin Ipavic.

Pojasnila daje topliško upraviteljstvo v Dobru pri Celju.

Pisarna Jos. Stadler

se nahaja sedaj v

Sodni ulici šte. 11 preje Cesta na Rudolfovo železnico št. 7.

Popravila se sprejemajo. Lesna delavnica.

- IVAN JAX in sin -

LJUBLJANA Družbena cesta šte. 15. LJUBLJANA

Šivalni stroji in stroji za pletenje. Izborna konstrukcija in elegantna izvedba iz tovarne v Linzu. Ustanovljena l. 1867. Vezanje poučujo brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“ : : KOLESA iz prvih tovaren Dürkopp, Styria, Waffennrad.

Vsak sodrug mora biti politično in strokovno organiziran.